

שיעור רצה

מ"ע קצו. מל"ת רלד.

מצוה קצו היא שצונו להלוות לעני להקל לו מעניו ולהרחיב לו, וזה מצוה היותר חזקה ויותר מחוייבת מכל מצות צדקה, כי מי שנתגלה ונתבזה לשאול מיד האנשים אין צרת עניו כמו צרת המסתתר שירצה להעזר עד שלא יתגלה עניו ויתבזה. והצווי במצוה זו הוא אמרו יתעלה אם כסף תלוה את עמי. ולשון מכילתא כל אם שבתורה רשות חוץ משלשה וזה אחד מהם, ואמרו אם כסף חובה אתה אומר חובה או אינו אלא רשות תלמוד לומר העבט תעביטנו חובה ולא רשות. וכבר התבארו דיני מצוה זו בכתובות. (ואלה המשפטים, הלכות מלוה ולוה פ"א):

מצוה רלד הזהיר שלא לבקש המלוה מן הלוח כשנדע שלא יכול לפרוע. והוא אמרו לא תהיה לו כנושה. ובגמרא מציעא (דף ע"ה): מניין לנושה בחבירו מנה ויודע שאין לו שאסור לעבור לפניו שנאמר לא תהיה לו כנושה. ובמכילתא לא תהיה לו כנושה שלא תראה לו בכל זמן. ודע שזאת האזהרה כוללת גם כן מי שיבקש חוב של רבית, וכן אמרו שמי שילוח ברבית עובר על לא תהיה לו כנושה כמו שאבאר במה שאחר זה. (משפטים, הלכות מלוה ולוה פ"ד):